

FORUM ŽENA LIGE SOCIJALDEMOKRATA VOJVODINE

Liga socijaldemokrata Vojvodine postoji od 1990. godine. Tokom devedesetih, u vreme ratova, sankcija i raspada zemlje, članice stranke aktivno zastupaju stav protiv nasilja, diskriminacije i marginalizacije. Istovremeno, insistiraju da se sva društvena pitanja sagledavaju i sa stanovišta žena.

Novembra meseca 1999. godine, predsednik stranke Nenad Čanak imenuje tim koji je imao zadatak da radi na formiranju Foruma žena Lige socijaldemokrata Vojvodine. Kao članica tima, Višnja Nežić je sačinila predlog programskog dokumenta – Deklaraciju Foruma žena Lige socijaldemokrata Vojvodine.

DEKLARACIJA FORUMA ŽENA LSV (2000. godina)

1. Žene na položajima moći i odlučivanja

Jednako učešće žena u donošenju odluka nije tek zahtev za običnom društvenom pravdom ili demokratijom. Ono je neophodno i za postizanje transparentne i odgovorne vlade te ravnoteže koja preciznije održava strukturu društva.

Zato zahtevamo:

- da organi i tela Lige socijaldemokrata Vojvodine budu sastavljeni od žena i muškaraca na ravnopravnoj osnovi, te da ovaj princip bude prihvaćen u čitavom društvu
- osposobljavanje žena za učešće u vođstvu i na položajima gde se donose odluke pozitivnom akcijom usmerenom na stvaranje kritične mase žena lidera/liderica i upravljača/upravljačica
- promovisanjem javnih rasprava o novim ulogama muškaraca i žena u društvu
- osiguravanje za sve, a posebno mlade žene, jednake dostupnosti školovanja za vodeće pozicije

2. Obrazovanje i rad

Školovanje je ljudsko pravo i neophodno sredstvo za postizanje jednakosti, razvitka i mira. Iako je ostvaren napredak u pohađanju nastave za devojčice u osnovnim i srednjim školama, one se još uvek susreću sa diskriminacijom zbog tradicije, rane udaje i trudnoće, neprikladnog seksističkog učenja i neadekvatnih školskih materijala koji promovišu stereotipne slike žena i muškaraca.

Diskriminacija u školovanju i stručnom usavršavanju, zapošljavanju, kao i nefleksibilni radni uslovi, nedostupnost resursima i neravnomerna raspodela porodičnih obaveza doprinose ograničenim mogućnostima u zapošljavanju, te ekonomskom i stručnom napredovanju žena.

Zato zahtevamo:

- sistematsku akciju u pravcu izgradnje novog vaspitno obrazovnog sistema koji se neće bazirati na stereotipima polova
- uvođenje mera podsticanja zapošljavanja žena na radna mesta u skladu sa njihovim obrazovanjem

- eliminaciju polne diskriminacije pri zapošljavanju
- promociju usklađivanja radnih i porodičnih obaveza žena i muškaraca
- uočavanje specifičnih problema seoskih žena i žena domaćica, njihovog doprinosa porodičnoj zaradi i s tim u skladu vrednovanje njihovog neplaćenog rada
- radno zakonodavstvo koje štiti žene od seksualnog ucenjivanja, uznemiravanja i napastvovanja na poslu

3. Zdravje i reproduktivno pravo

Zdravke žene uključuje njihovo emocionalno, socijalno i fizičko stanje, a uslovljeno je socijalnim, političkim, ekonomskim i biološkim činjenicama. Najviši dostupni standard fizičkog i mentalnog zdravlja od vitalne je važnosti za dobrobit žene, jer je zdravlje preduslov za njihovo učestvovanje u svim područjima javnog i privatnog života. Pravo na zdravlje mora biti osigurano tokom celog života.

Reproduktivno pravo zasniva se na priznavanju osnovnog prava svih pojedinaca/pojedinki da slobodno i odgovorno odlučuju da li će, sa kim, kada i koliko dece imati, kao i pravo na najviši standard polnog i reproduktivnog zdravlja.

Žene imaju pravo na informisanost, slobodno, odgovorno i samostalno odlučivanje o stvarima koje se odnose na njihovu polnost, uključujući polno i reproduktivno zdravlje bez prisile, diskriminacije i nasilja.

Zato zahtevamo:

- poboljšanje kvaliteta službi za zaštitu zdravlja
- doslednu primenu postojećih zakona koji se tiču zdravstvene zaštite i njihovo poboljšanje radi postizanja višeg nivoa zdravstvene sigurnosti
- donaciju države koja će omogućiti svakoj ženi, bez obzira na imovinsko stanje, uslove za bezbedan, medicinski siguran i human porođaj
- medicinski siguran i besplatan pobačaj
- jačanje preventivnih programa za unapređenje zdravlja žena
- javnu kampanju o važnosti upotrebe kontracepcije i zaštiti od polno prenosivih bolesti

4. Nasilje nad ženama

Termin „nasilje nad ženama“ označava svaki akt polno usmerenog nasilja koje rezultira ili je velika verovatnoća da će rezultati fizičkim, seksualnim ili psihološkim posledicama za ženu, bez obzira događa li se u porodici, široj društvenoj zajednici ili je odobreno od države. Žene su često suočene sa silovanjem, polnim iskorištavanjem, polnim maltretiranjem i pretnjama na radnom mestu. Naročito su podložne sistematskom nasilju u ratu.

Svaki takav čin nasilja krši i umanjuje ili poništava mogućnost uživanja ljudskih prava i temeljnih sloboda žena.

Zato zahtevamo:

- donošenje Zakona protiv nasilja u porodici kojim će se obezbediti krivično pravna zaštita žena izloženih porodičnom nasilju
- strožije kažnjavanje izvršilaca nasilja nad ženama

- zaštitu žena žrtava nasilja otvaranjem skloništa i savetovaništa za pružanje pravne i drugih vrsta pomoći, finansiranih od strane države
- edukaciju zaposlenih u državnim institucijama (centrima za socijalni rad, policiji, sudstvu, školstvu i zdravstvu) o problemu nasilja nad ženama
- pružanje pomoći žrtvama koje trpe nasilje u obliku prostitucije ili ilegalne trgovine belim robljem

*Usvojeno na XIV sednici Glavnog odbora LSV
18. februara 2000. godine*

U februaru 2000. godine, na III Kongresu stranke, Deklaracija je usvojena i ušla u zvanični program stranke. U martu iste godine oformljen je Inicijativni odbor Foruma žena Lige socijaldemokrata Vojvodine i njegove članice počinju sa aktivnim radom na terenu. Za koordinatorku IO FŽ LSV imenovana je **Višnja Nežić**.

Tada je počela da živi organizacija Foruma žena LSV.

U „prvom krugu“ oformljeni su sledeći gradski/opštinski odbori Foruma žena LSV: Sremska Mitrovica (jul 2000), Kikinda (jul 2000), Indija (avgust 2000), Kovačica (avgust 2000), Vršac (2000), Ada (januar 2001), Novi Bečej (januar 2001), Bačka Palanka (januar 2001), Novi Sad (februar 2001), Žitište (mart 2001), Pančevo (jun 2001), Kovin (jun 2001), Žabalj (septembar 2001), Sombor (januar 2002), Titel (februar 2002), Ruma (mart 2002), Srbobran (maj 2002). Kasnije, u „drugom krugu“, oformljeni su i OO/GrO Foruma žena LSV Subotica, Zrenjanin, Pećinci, Bečej...

Aprila meseca 2002. godine procenili smo da postoji mogućnost da se oformi i zvanično koordinaciono telo FŽ LSV, a na nivou cele stranke – Kolegijum Foruma žena Lige socijaldemokrata Vojvodine. Članice Kolegijuma su sve predsednice formiranih FŽ gradskih i opštinskih organizacija LSV.

Za prvu predsednicu Foruma žena LSV izabrana je **Nada Lazić** (koja je bila i članica Predsedništva stranke), tadašnja predsednica GrO FŽ LSV Novi Sad.

Za dalji razvoj Foruma žena LSV i veću afirmaciju i zastupljenost žena na mestima odlučivanja prekretnica je Kongres Lige socijaldemokrata Vojvodine održan u decembru 2005. godine.

Ključne stvari:

- Na svim kandidacionim listama bilo je najmanje 30% manje zastupljenog pola
- Izabrano je 36,8% članica užeg sastava Glavnog odbora (21 članica od 58 članova)
- Po prvi put u istoriji stranke, izabrana je potpredsednica LSV (od četiri kandidata birano je tri potpredsednika). Izabrana je Nada Lazić, dotadašnja predsednica Foruma žena LSV

- Po prvi put su žene izabrane za predsjednicu Statutarne komisije i predsjednicu Nadzornog odbora LSV (po automatizmu i članice Predsedništva LSV)
- Kongresom LSV je predsedavala žena...

Na konstitutivnoj sednici novog Glavnog odbora LSV, održanoj u januaru 2006. godine, a na predlog Foruma žena LSV, za predsjednicu Foruma žena LSV izabrana je **Maja Sedlarević**, dotadašnja generalna sekretarka FŽ LSV i članica Izvršnog odbora LSV ispred FŽ LSV.

Kasnije, na Kongresu LSV, održanom u decembru 2008. godine, usvojen je i novi Statut LSV, kojim je osnovan i Savet za rodnu ravnopravnost LSV. Nakon toga, na trećoj sednici Glavnog odbora LSV, održanoj 11.6.2009. godine, za novu predsjednicu Foruma žena LSV izabrana je **Ella Štraub**, a za predsjednicu Saveta za rodnu ravnopravnost Maja Sedlarević.